

Warszawa, 20 grudnia 2016 r.

Dr hab. prof. IGiPZ PAN Przemysław Śleszyński
Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN
ul. Twarda 51/55, 00-818 Warszawa

**Recenzja w postępowaniu habilitacyjnym
dr Stefana Bouzarovskiego (Uniwersytet Gdański, Katedra Geografii Ekonomicznej)**

1. INFORMACJE OGÓLNE O KANDYDACIE I WNIOSKU

Dr Stefan Bouzarovski w 1999 r. ukończył studia licencjackie na Wydziale Geografii Uniwersytetu w Skopje (Macedonia), a następnie przeniósł się do Uniwersytetu Oksfordzkiego, gdzie rok później (w 2000 r.) w Instytucie Przemiany Środowiska (Environmental Change Institute) uzyskał tytuł zawodowy magistra (Master of Science) w zakresie „Environmental Change and Management”. Następnie w tej samej uczelni w 2003 r. uzyskał stopień doktora (Doctor of Philosophy). Dodatkowo w 2009 r. otrzymał „Postgraduate Certificate in Learning and Teaching for Higher Education” Uniwersytetu w Birmingham (2009).

W swojej karierze zawodowej był związany z wieloma jednostkami naukowymi, najczęściej jako wykładowca (w tym Visiting Professor) na uczelniach głównie europejskich. Najpierw w latach 2003-2005 był zatrudniony w Londynie (Queen Mary University), następnie w Oksfordzie, Birmingham, Pradze, Queensland (Australia), Sztokholmie, Berlinie, Brugii, Manchesterze, Bergen oraz Erkner (Niemcy). Od 2004 r. posiada stanowisko profesora wizytującego w Katedrze Geografii Ekonomicznej Uniwersytetu Gdańskiego.

Przedmiot zainteresowań Habilitanta dotyczy dość szerokiego spektrum zagadnień, głównie w obrębie nauk społecznych: geografii społeczno-ekonomicznej, socjologii i ekosocjologii, w tym zwłaszcza rozwoju miast, mieszkalnictwa, zmian demograficznych, geopolityki i globalistyki, kartografii, energetyki (wykluczenia energetycznego), polityki ekologicznej, rozwoju zrównoważonego. Prace mieszczą się w nurcie humanistycznym, nawiązują też do urbanistyki, politologii i ekonomii, a nawet psychologii poznawczej, zwłaszcza konstruktywistycznej. Habilitant jest jednym z bardziej rozpoznawalnych przedstawicieli młodszego pokolenia w nurcie postmodernistycznym nauk „przestrzennych”.

Podstawą formalną do przedstawianej recenzji jest pismo Dyrektora Instytutu Geografii i Gospodarki Przestrzennej Uniwersytetu Jagiellońskiego z dnia 31 października 2016 r., a także dokumentacja przygotowana przez Kandydata, zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów (*Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 września 2011 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków*

przeprowadzania czynności w przewodach doktorskich, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora, Dz.U. 2011 nr 204 poz. 1200).

Podstawą merytoryczną niniejszej recenzji są kryteria określone w *Ustawie z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz.U. 2003 nr 65, poz. 595 z późn. zm.), w tym dookreślone w *Rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego* (Dz.U. 2011 nr 196, poz. 1165). Kryteria te w szczególności dotyczą osiągnięć wynikających z art. 16 *Ustawy*, która stanowi, że „do postępowania habilitacyjnego może zostać dopuszczona osoba, która posiada stopień doktora oraz osiągnięcia naukowe lub artystyczne, uzyskane po otrzymaniu stopnia doktora, stanowiące znaczny wkład autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej lub artystycznej oraz wykazuje się istotną aktywnością naukową lub artystyczną”. Jako że *Ustawa* i *Rozporządzenie* nie narzucają struktury formalnej recenzji, przyjęto następujące jej elementy, zgodne z ww. *Rozporządzeniem*:

- 1) ocenę tzw. głównego osiągnięcia naukowego;
- 2) ocenę pozostałych osiągnięć naukowych, w tym:
 - publikacyjnych wyników badań (pod względem ilościowym i jakościowym),
 - udziału w projektach badawczych,
 - udziału w konferencjach naukowych;
- 3) ocenę innego dorobku związanego z prowadzeniem badań naukowych, w tym eksperckiego, dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej;

spośród których wymienione w pkt 1 uważam, zgodnie z przywołaną *Ustawą*, za główny w ocenie dorobku Kandydata do uzyskania stopnia doktora habilitowanego, a pozostałe za pomocnicze w tej ocenie.

2. OCENA GŁÓWNEGO OSIĄGNIĘCIA NAUKOWEGO

Habilitant jako główne osiągnięcie naukowe przedstawia monografię pt. „*Retrofitting the City: Residential Flexibility, Resilience and the Built Environment*”, wydaną w 2016 r. przez Wydawnictwo I.B. Tauris w Londynie. Monografia została dopuszczona do druku na podstawie 2 anonimowych recenzji wydawniczych oraz recenzji redakcyjnej I.B. Taurisa, właściciela wydawnictwa. Kandydat we wniosku habilitacyjnym przedstawia polskie tłumaczenie tytułu jako „Ulepszając miasto: Elastyczność mieszkaniowa, odporność i środowisko zbudowane” (można tu się zastanawiać, czy „retrofitting” jest w tłumaczeniu rzeczywiście „ulepszaniem”, ale słowo „ulepszanie”, czyli ang. „improvement” lepiej oddaje myśl przewodnią książki, niż „modernizacja”¹). Monografia ta (zwana dalej też rozprawą) liczy 255 s., składa się z 9 rozdziałów zgrupowanych w 2 częściach oraz bardzo obszernego

¹ Podobnie w całym wniosku Habilitant używa tłumaczenia „built environment” jako „środowisko zbudowane”, zamiast „obszar zabudowany”, „teren zabudowany” lub nawet „środowisko zabudowane” – tu środowisko w znaczeniu „otoczenia”, środowiska życia człowieka. Takich niewprawności tłumaczeniowych we wniosku jest więcej, ale na ogólną ocenę mają znikomy wpływ.

spisu literatury. Przedmiotem badań jest zagadnienie odporności społeczno-mieszkaniowej miast, a sama praca mieści się w szerokim nurcie prac z zakresu geografii społecznej miast. Jak pisze Autor, nadrzędnym celem było „systematyczne i zintegrowane zbadanie zagadnienia <<uelastycznienia domu>> poprzez syntezę szeregu dotychczas niełączonych ze sobą dyskursów z dziedzin geografii, socjologii miasta oraz architektury”. Praca ma w pierwszym rzędzie ambicje teoretyczno-koncepcyjne, następnie empiryczne, co należy ocenić korzystnie. W szczególności w pracy podjęto następujące wątki, dotyczące głównie zagadnień wielkomiejskich:

- zachowań mieszkańców i gospodarstw domowych,
- odporności społecznej,
- procesów polaryzacji społecznej,
- adaptacji mieszkaniowej.

Praca dobrze wpisuje się w najnowsze nurty badań geografii społecznej miast, jest niewątpliwie nowatorska i próbuje po raz pierwszy w tak szerokim ujęciu dokonać próby syntezy zagadnień związanych z kwestią „odporności społecznej” w zakresie miejskim (wielkomiejskim). Do głównych zalet należy:

- oryginalna analiza teoretyczno-koncepcyjna dotycząca systematyki dyskursu na temat elastyczności i odporności społecznej struktur wewnątrzmijskich, głównie w jej nurcie postmodernistycznym;
- oryginalne zbadanie postaw i zachowań gospodarstw domowych dotyczących kształtowania środowiska mieszkaniowego oraz wzajemnych relacji.

Te dwie zalety dotyczą dwóch głównych części pracy i wzajemnie się uzupełniają. W pierwszych trzech rozdziałach przedstawiono obszerny, imponujący przegląd literatury, zawierający aż około 600 pozycji, głównie dotyczący geografii społecznej, socjologii i urbanistyki. Jak wspomniano, dorobek ten dotyczy głównie orientacji postmodernistycznej i jest najobszerniejszym znanym mi przeglądem koncepcji odporności i elastyczności, m.in. w kontekście środowiska mieszkaniowego. Stanowi pod tym względem oryginalną, sensowną i dość klarowną systematyzację ewolucji pojęć i zagadnień. Kandydat wykazał się tutaj niewątpliwie nieprzeciętnym odczytaniem, jak też wykazał intelektualne predylekcje związane z syntetycznym i oryginalnym formułowaniem opinii na temat koncepcji i teorii z zakresu geografii społecznej miast, jak też w obrębie szeroko rozumianego nurtu postmodernistycznego w naukach społecznych. Charakterystyczna jest duża dociekliwość badawcza i umiejętność wiązania różnych zagadnień w dość spójną problemową całość.

Dobre zrozumienie pracy utrudnia jednak duża „elastyczność” (nomen omen) w stosowaniu pojęć i zasadniczo brak najważniejszych definicji, a te które są, dotyczą raczej opinii różnych autorów na dany temat, niż próby sformułowania „twardych”, konkretnych ustaleń terminologicznych. Dotyczy to kluczowych pojęć: miejskiej elastyczności, odporności społecznej, „uelastycznienia domu” itp. itd. Przywoływane cytaty w wielu miejscach mają

często wydziwki efektownie napisanych intelektualnych opinii, „stylizowanych faktów”, ale nie zawsze możliwie wiele wnoszą dla postępu koncepcyjno-teoretycznego. Autor sam również nie unika tworzenia takich nieraz nawet błyskotliwych, ale trudnych do interpretacji związków frazeologicznych, jak np. „potencjał progresywnej polityki lokalnej w elastycznym i odpornym mieście”, „wykorzystanie emergentnych napięć przestrzennych”, „współosobienie i współekspresja władztwa”, „zdecentralizowane epistemologiczne ramy do prowadzenia badań nad zmiennością miast”, „miejskie ekologiczne przemiany przestrzenne”, „nieustające napięcie pomiędzy płynnymi wymogami społecznymi a spetryfikowanymi strukturami mieszkalnictwa upłynnia struktury urbanistyczne”, „uzupełnienie niedostatków konceptualnie świadomych badań”, „otwarcie drogi do zintegrowanej teoretyzacji licznych przestrzennych i społecznych wyrażań zdolności przystosowawczych”, „social fluidisation of human behaviors” i in. Jest to niestety coraz bardziej powszechna maniera prac, mieszczących się w orientacji postmodernistycznej, a której celem jest nadmierne dążenie do oryginalności słowotwórczej i frazeologicznej, z niekorzyścią dla zrozumienia wywodu i intencji Autora. Wynikać to może częściowo z różnic gramatycznych (składnia, fleksja, itd.) pomiędzy językiem angielskim – w którym został zgromadzony dorobek Kandydata, a „przełożeniem” tego na mniej elastyczny język polski.

Drugą wadą monografii jest ignorowanie dorobku z zakresu geografii społecznej miast, zwłaszcza w kontekście wspomnianej olbrzymiej ilości zgromadzonej literatury (około 600 pozycji). Po pierwsze, dotyczy to prac starszych, zwłaszcza sprzed 1990 r. Szczególnie wymowny jest tu brak jakiegokolwiek nawiązania do dorobku Torstena Hägerstranda i jego geografii czasu, która to koncepcja dobrze przystaje do badanych zachowań mieszkańców miast i ich aktywności, choćby w kontekście „ścieżek życiowych”. Podobnie w przypadku opisu różnych pokrewnych i powiązanych zagadnień, autor znajduje niekiedy przypadkowe prace, nie wchodząc głębiej w dyskusję zagadnienia, mającego przecież wpływ na współczesne zmiany miejskie oraz odporność i elastyczność miast w sensie społecznym (np. reurbanizacja, polaryzacja, gentryfikacja i in.).

Po drugie, jednym z analizowanych miast jest Gdańsk i wykorzystanie literatury dotyczącej Trójmiasta oraz szerzej polskich miast jest gorzej, niż ubogiej. Kandydat nie zna – lub nie chce cytować prawie żadnych prac na temat geografii społecznej miast Polski (z zakresu zmian demograficznych, społecznych, mieszkalnictwa itd.). Podanych w monografii kilka przykładów (klasyczna praca A. Zborowskiego, a ponadto 3 innych autorów z Polski) z pewnością nie wyczerpuje zagadnienia, a niektóre pozycje są zupełnie przypadkowe (np. tekst byłego premiera Polski D. Tuska). Jest to tym bardziej dziwne, że Habilitant wielokrotnie odwołuje się do dziedzictwa postkomunistycznego i wpływu transformacji społeczno-gospodarczej na zachowania mieszkańców oraz na społeczno-ekonomiczne struktury wewnętrzne miast, a na ten temat są przecież setki pozycji bibliograficznych wydawanych w polskich wydawnictwach, w niemałej części także w języku angielskim (*Geographia Polonica*, *Bulletin of Geography. Socio-economic series*, *Miscellanea Geographica*, *Quaestiones Geographicae* i in., których na próżno szukać w spisie bibliografii).

Powyższe jest częścią niepokojącego zjawiska, nasilającego się zwłaszcza w ostatnich dwóch dekadach, a polegającego na coraz silniejszym rozdziwieniu pomiędzy badaniami anglosaskimi i narodowymi, obserwowanego zwłaszcza w naukach społecznych. Następuje monopolizacja międzynarodowego „rynku” koncepcyjno-teoretycznego, metodologicznego, a częściowo empirycznego, kosztem badań narodowych, które tylko dlatego, że dotyczą spraw lokalnych i pisane są głównie w językach ojczystych – ze względu na potencjalny rynek czytelnicy, mają coraz mniejsze szanse na oddźwięk międzynarodowy. Zubaża to rozwój nauki.

Druga część pracy opiera się na badaniu czterech dużych miast europejskich: Skopje, Lublany, Budapesztu i Gdańska. Już sam wybór miast ma wartościowy charakter, gdyż pozwala szerzej spojrzeć na przemiany miasta postsocjalistycznego. W miastach tych przeprowadzono 100 wywiadów pogłębionych, najwięcej w Gdańsku (60), a najmniej w Budapeszcie (10). Badania te uzupełniono kilkudziesięcioma wywiadami z tzw. ekspertami (urzędnikami, działaczami miejskimi, przedsiębiorcami). W każdym mieście pytano jednak o inne zagadnienia, co metodologicznie jest trudne do uzasadnienia w celach porównawczych.

Kolejne rozdziały mają zatem za zadanie teoretyczno-koncepcyjne powiązanie literatury z wnioskami wynikającymi z przeprowadzonych badań w miastach. Kolejno omawia się: tło teoretyczno-poznawcze krajów Europy Środkowo-Wschodniej (rozdział 5), więzi emocjonalne między mieszkańcami a środowiskiem mieszkaniowym (rozdział 6), mobilność mieszkaniową (rozdział 7), werbalizację elastyczności i odporności środowiska mieszkaniowego (rozdział 8). Ostatni rozdział zatytułowano „Wnioski” („Conclusion”), ale jest to raczej kolejna dyskusja, niż zwięzłe podsumowanie wyników, w tym, czy postawione na początku cele pracy zostały zrealizowane. Z rozdziału tego wynikają też wnioski dla dalszych badań, w tym czy *„możliwe jest wykorzystanie analizowanych trendów do stworzenia podstaw dla budowy zdecentralizowanych epistemologicznych ram do prowadzenia badań nad zmiennością miast”*. Trudno polemizować z nakreślonym w tak zagmatwany sposób polem badawczym, ale wskazuje to też na swego rodzaju pułapkę intelektualną, z której Habilitant nie do końca umiał się wyzwolić, a która w zamierzeniu miała dotyczyć stworzenia możliwie jak najbardziej uniwersalnego dzieła.

Generalnie jednak przyjmuję, że recenzowana monografia stanowi istotny postęp teoretyczno-koncepcyjny w zakresie szeroko rozumianej geografii społecznej i studiów miejskich, zwłaszcza w ich nurcie postmodernistycznym, a także humanistycznym, związany szczególnie z całościowym uporządkowaniem zagadnień odporności i elastyczności społeczno-mieszkaniowej, jak też empiryczne pogłębienie znajomości uwarunkowań wpływających na te zagadnienia i procesy w krajach postkomunistycznych po 1990 roku.

Podsumowując, monografię – będącą „głównym osiągnięciem naukowym” w postępowaniu habilitacyjnym, oceniam dostatecznie pozytywnie w kontekście spełniania wymogów *Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz.U. 2003 nr 65, poz. 595 z późn. zm.), tj. stanowienia znaczącego wkładu Autora w rozwój określonej dyscypliny naukowej (art. 16, ust. 2 ww. *Ustawy*).

2. OCENA POZOSTAŁYCH OSIĄGNIĘĆ NAUKOWYCH

a) ilościowy dorobek publikacyjny

Kandydat przedstawił (wraz z ocenianą w poprzednim punkcie monografią) 71 pozycji publikacyjnych, w tym:

- 6 monografii, z czego 3 są samodzielne, a pozostałe wieloautorskie;
- 40 artykułów naukowych w czasopismach, w tym 17 samodzielnych oraz kolejnych 12 jako pierwszy autor. Zdecydowana większość z nich znajduje się na liście „A” Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, tj. opublikowano je w czasopismach wyróżnionych w Journal Citation Report;
- 16 rozdziałów w monografiach, w tym 2 samodzielne i 7 współautorskich ze swoim nazwiskiem na pierwszym miejscu;
- 4 recenzje;
- 5 opublikowanych raportów badawczych.

Wszystkie wymienione pozycje dotyczą dorobku przed i po uzyskaniu stopnia doktora. Zostały one opublikowane wyłącznie w języku angielskim. Ponadto Kandydat nie wykazał żadnych abstraktów konferencyjnych, pomimo że przedstawił dość bogaty wykaz działalności naukowo-eksperymentalnych różnego typu.

Dorobek w sensie ilościowym jest bardzo dobry, gdyż po uzyskaniu stopnia doktora, w przeliczeniu na rok daje to blisko 5 poważniejszych pozycji. Duża część (około 80%) publikowanych wyników badań powstała w ramach współpracy badawczej. Świadczy to dobrze o umiejętności pracy zespołowej, ale utrudnia ocenę Kandydata pod względem jego indywidualnego dorobku (w zakresie poza tzw. głównym osiągnięciem habilitacyjnym). Pomocą jest określenie przy każdej pozycji współautorskiej, na czym polegał udział Kandydata. Na uwagę zasługuje częste występowanie określenia „ramy teoretyczne”, co wskazuje na dobre przygotowanie koncepcyjne i prawdopodobnie wiodącą rolę w autorstwie, nawet jeśli nie występuje on na pierwszej pozycji.

Według baz Web of Science (17.12.2016) sklasyfikowane są 23 prace jako „S Bouzarovski” mające łącznie 325 cytacji (294 bez autocytowań), a indeks Hirscha wynosi 11. Ponadto Kandydat występuje jako „S Buzar”, co daje kolejne 11 prac i 186 cytowań (179 bez autocytowań). Łącznie daje to 34 prace (za okres 2005-2016), 480 cytowań oraz indeks H = 15. Najczęściej cytowana czwórajscowa praca (Bridge, Bouzarovski, Bradshaw i Eyre 2013 – 63 cytowania) dotyczy „Geographies of energy transition: Space, place and the low-carbon economy” (Energy Policy). Ponadto według bazy Scopus, Kandydat ma 741 cytowania oraz indeks H = 15 (39 zaindeksowanych dokumentów), a według indywidualnego konta Google Scholar – 1701 cytowania oraz indeks H = 20 (96 dokumentów). Część prac ukazywała się w wiodących tytułach geograficznych, jak np. „Progress in Human Geography” i „Economic Geography”. Jak na warunki polskie, związane z procedurą habilitacyjną i geografią

społeczno-ekonomiczną są to wyniki wybitne, ale trzeba też pamiętać, że według afiliacji publikacji, Kandydat jest związany przede wszystkim z ośrodkami zachodnimi.

b) wartość naukowa publikacji

Tematyka badawcza Kandydata koncentruje się według następujących zagadnień:

— **wrażliwość i ubóstwo energetyczne (wykluczenie energetyczne)**. Najwartościowsze są tu analizy powstawania zjawiska ubóstwa, a w konsekwencji wykluczenia energetycznego. Autor jest w tej dziedzinie jednym z prekursorów tych zagadnień na świecie. Podejmowane badania dotyczyły analizy form kształtowania codziennego życia społeczeństw poprzez pryzmat przepływów energii. Zainteresowania te mieszczą się częściowo w nurcie geografii radykalnej, gdyż autor w publikacjach na ten temat dość często odnosi się do oceny politycznych i geopolitycznych uwarunkowań powstawania deprivacji energetycznej, wykluczenia energetycznego oraz zapewnienia dostępności do źródeł energii;

— **geopolityka dostaw energii i gazu**. W tej tematyce kandydat bada rolę sieci infrastruktury przesyłowej i jej wpływ na kwestie geopolityczne oraz analizuje uwarunkowania kulturowe. Badania te są jednak znacznie mniej oryginalne od jego dokonań w zakresie wrażliwości i ubóstwa energetycznego, jak też dość wtórne w stosunku do istniejącego „kanonu” gazociągowo-geopolitycznego;

— **kartografia krytyczna**. Są to dość oryginalne prace, wnoszące nowe rozwiązania koncepcyjno-teoretyczne w zakresie kartografii behawioralnej, związane z badaniami percepcji map, czy też może raczej „przeżywania” treści map w związku z czytaniem ich tematycznej zawartości. Na uwagę zasługują próby powiązania tradycyjnej kartografii z psychokartografią, choć próby te są oderwane od klasycznych badań wyobrażeń. Ich nowatorstwo polega jednak na analizie źródeł internetowych jako nowej formy przekazu treści „przestrzennych” (przestrzeń fizyczna, geodezyjna);

— **reurbanizacja centrów miast oraz zmiany demograficzne**. Kandydat w tym zakresie bada w zasadzie tylko centra miast pod kątem głównie ich atrakcyjności dla zamieszkania i życia społecznego, m.in. w kontekście drugiego przejścia demograficznego. Są to jedne z bardziej „empirycznych” prac Kandydata, wykorzystujące m.in. dane ze spisów powszechnych. Niestety, autor słabo odwołuje się do starszych prac z zakresu cyklu życia miast, jak też słabo zna prace na temat polaryzacji społecznej, gentryfikacji i generalnie ekologii miasta, stąd niektóre z wniosków koncepcyjno-teoretycznych można uznać za wtórne (efekt „wyważania otwartych drzwi”), ale sama warstwa poznawcza w sensie egzemplifikacji znanych procesów polaryzacyjnych jest interesująca, zwłaszcza jeśli dotyczy miast Europy Środkowej i Wschodniej.

Dorobek Kandydata ma zatem dość duży rozrzut tematyczny i jest nierówny, tym niemniej w kilku dziedzinach jego osiągnięcia mają charakter bardzo nowatorski, a oddźwięk publikowanych prac jest światowy. Charakteryzują go typowe właściwości nurtu postmodernistycznego w naukach społecznych, takie jak zamierzone dążenie do eklektyzmu,

opozycja względem utrwalonych paradygmatów i sposobów badań, całościowe (holistyczne) pojmowanie świata i struktur w nim występujących, silne nawiązywanie do koncepcji ekologicznych i ekospołecznych, krytyka systemów polityczno-społecznych i ekonomicznych.

c) udział w projektach badawczych

We wniosku Kandydat nie wykazuje wprost żadnych projektów naukowych i eksperckich. Jednak z przedstawionej działalności ekspercko-konsultacyjnej można wywnioskować, że taka działalność jest dość częsta.

d) udział w konferencjach naukowych

Kandydat nie wykazuje we wniosku żadnego udziału w konferencjach, seminariach, itd., co jest raczej zamierzonym pominięciem tego typu informacji, niż rzeczywistym brakiem takiej aktywności.

3. OCENA INNEGO DOROBKU ZWIĄZANEGO Z PROWADZENIEM BADAŃ NAUKOWYCH, W TYM EKSPERCKIEGO, DYDAKTYCZNEGO I POPULARYZATORSKIEGO ORAZ WSPÓŁPRACY MIĘDZYNARODOWEJ

Dr Stefan Bouzarowski jest dobrze rozpoznawalnym badaczem i ekspertem na arenie międzynarodowej, głównie europejskiej. We wniosku podaje 21 aktywności w różnych krajach, począwszy od macierzystego (Macedonia), poprzez Chorwację, Holandię i Wielką Brytanię, a kończąc na czołowych instytucjach europejskich (np. Komisja Europejska) i globalnych (ONZ, Bank Światowy). Od 2004 r. jest też związany z Uniwersytetem Gdańskim. Jego działalność międzynarodowa dotyczy zarówno wykładów (jako Visiting Professor), organizacji naukowych (np. sieci naukowych), jak też doradztwa społeczno-gospodarczego dla instytucji publicznych, w tym samorządowych. Ocena innego dorobku związanego z prowadzeniem badań naukowych, w tym eksperckiego, dydaktycznego i popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej jest zatem bardzo dobra.

4. WNIOSEK KOŃCOWY

Biorąc pod uwagę przesłanki merytoryczne, w tym przede wszystkim ocenę dorobku naukowego, na który składa się:

— interesująca i często nowatorska wartość koncepcyjno-teoretyczna, metodologiczna i empiryczno-poznawcza publikowanych prac, w tym zwłaszcza głównego osiągnięcia naukowego w postaci monografii pt. „*Retrofitting the City: Residential Flexibility, Resilience and the Built Environment*” („*Ulepszając miasto: Elastyczność mieszkaniowa, odporność i środowisko zbudowane*”);

— bardzo wysoka aktywność naukowa oraz międzynarodowe zaangażowanie dydaktyczne, eksperckie, jak też ogólnie silnie rozwinięta współpraca naukowa;

stwierdzam, że Pan dr Stefan Bouzarowski w wystarczającym stopniu spełnia warunki stawiane kandydatom do nadania stopnia doktora habilitowanego w myśl art. 16 *Ustawy z dnia 14 marca 2003 r. o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki* (Dz.U. 2003 nr 65, poz. 595 z późn. zm.) i popieram wniosek o nadanie tego stopnia w dziedzinie nauk o Ziemi w dyscyplinie geografia.

Warszawa, 20 grudnia 2016 r.

dr hab. prof. IGiPZ PAN Przemysław Śleszyński